

BOB NICKAS ile 20 dakika

1984'TEN BERİ SANAT ELEŞTİRMENİ OLAN BOB NICKAS, SOYUT SANAT KONUSUNDA BAŞVURU KİTAPLARI OLAN ÇOK ÖNEMLİ BİR AMERİKALI KÜRATÖR. "SANAT HAKKINDA YAZANA KADAR, GÖSTERENE KADAR VE EĞER ŞANSLIYSANIZ ONUNLA YAŞAMAYI ÖĞRENENE KADAR SANATI ANLAMAZSINIZ" DİYOR VE BAŞLIYOR ANLATMAYA...

RÖPORTAJ: BÜŞRA NAZLAN ÜREGÜL

1 984'ten bu yana sayısız sergiye küratörlük eden Bob Nickas için 1980'lerden bu yana takip ettiği Philip Taaffe, Dan Walsh ve Xylor Jane onun için hala ikonik bir değer taşıyor. Amerikalı küratör ve yazar, çağdaş sanatın bu üç önemli ismi ve daha fazlası için Sevil Dolmacı ile işbirliği yaparak bu ay Sevil Dolmacı Art Gallery'de imza bırakacak "Mystics of the World Unite" isimli bir sergiye rehberlik ediyor. Detayları, İstanbul ile ilişkisini, çağdaş sanatı ve daha fazlasını Nickas'tan dinliyoruz.

1984'ten beri sanat eleştirmeni ve küratörsünüz. Hikâyenin en başına dönersek, çocukluğunuzda sanatla bu kadar iç içe miydiniz?

Sanatla iç içe bir evde büyümemiş olmama ve gençliğimde ziyaret ettiğim müzelerin yalnızca bilime ve doğa tarihine ayrılmış olmasına rağmen, sanata olan ilğim çocukluğuma kadar uzanıyor. Muhtemelen 11 yaşımdayken Metropolitan Müzesi'ni ve 13 yaşımdayken Modern Sanat Müzesi'ni ziyaret ettim. İşte o zaman sanat dergilerine yakından bakmaya başladım, 1960'ların sonları / 70'lerin başları, bugünün aksine sanat için çok maceralı bir zamandı. Aile yaz tatillerinde, büyükanne ve büyükbabamın geldiği Yunanistan ve İtalya'ya geziler yaptık ve bu yüzden yaşayan tarih olarak

gördüğüm arkeolojik alanları ve müzeleri görme şansım oldu. Bunca yıl sonra, antik çağla ve ritüelle ilişkisi olan, sanatın bir seyahat biçimi olabileceğini düşündüren çağdaş sanata yanıt veriyorum.

Sanatsal anlamda müthiş bir dehanız var. Kitaplarınız, sergileriniz, destek verdiğiniz bienaller ve daha fazlası...

Bu deha zaman içinde nasıl beslendi? Süreç nasıl gelişti?

Bu yüklü terimi bir kenara bırakırsak, hayat ilerledikçe duyarlılıklarımızın ve zihninizin gelişim şeklinin temelde organik olduğunu fark ettiğinizi söyleyebilirim. Bir merak akışı var. Bunun sizi tahrik ettiğini ne kadar çok görürseniz, o kadar ileri gitmek istersiniz. Bir sınıra ulaşan "deneyim izni" yoktur. Benim için geçerli olan fikir asla kendini tatmin etmemek.

Soyut sanat konusunda başvuru niteliğinde kitaplarınız var. Son dönemde etkisinde kaldığınız soyut çalışan ressam ve takip ettiğiniz sanatçılar var mı?

1980'lerde ve 90'larda benim için temel olan ressamları hala takip ediyorum ve sanattaki bir temelin bir evle aynı olduğuna inanıyorum, üzerine inşa ettiğiniz bir şey bu. Bu sanatçılardan ikisi Sevil Dolmacı Art Gallery'de yapılacak olan sergide yer alıyor: Philip Taaffe ve Dan Walsh. Bir baş-

ka favori ressam da sergiye dahil; yaptığı şeyin güzelliği, karmaşıklığı ve saplantılılığıyla beni şaşırtmaktan asla vazgeçmeyen Xylor Jane. Bugün sayıların büyümlü yönünü keşfeden başka bir ressam tanımıyorum.

Küratörlük sonradan içine düştüğünüz bir şeymiş. Süreç nasıl gelişmişti?

Aslında tam tersi. New York'taki ilk sergim 1984'ün sonunda ve 1985'in başlarında idi. 1987'ye kadar düzenli olarak yayın yapmaya başlamadım. Yine de yazmayı ve küratörlüğü tamamlayıcı olarak görüyorum. Sanat hakkında yazana kadar, gösterene kadar ve eğer şanslıysanız onunla yaşamayı öğrenene kadar sanatı anlamazsınız.

Sanat her ne kadar somut olarak eleştirilse de aslında su gibi akışkan... Çoğu insanın sanat söz konusu olduğunda anladığı ve gördüğü farklı olabiliyor. Siz bu ikisi arasında dengeyi nasıl kuruyorsunuz?

Yazılarımda kimseyi bir şeye ikna etmeye çalışmıyorum. Ve ben gerçekten bir sanat eleştirmeni değilim, ama bir sanat yazarıyım. Ayrıca bir makale yazmaktansa bir sanatçıyla röportaj yapmayı tercih ederim. Röportaj yayımlandıktan çok sonra bile değerlidir. Özellikle bir gazetede çıkan eleştirinin ömrü çok kısadır. Bu, neticede birinin görüşüdür. Sizin ya da benim olmayabilir. Bugün herkesin görüşleri var; internette, sosyal medyada. Onlara hiç aldırmiyorum. Bugün yaşadığımız çağ bilgidir ve muhtemelen bilginin erozyonunun nedenidir.

İlk başladığınızdan bu yana küratörden talepler değişti mi?

Her şey değişti çünkü sanat dünyası sanat piyasası tarafından ele geçirildi. Bunların arasında çalışmak istiyorsanız, daha önce de söylediğiniz gibi, burada bir dengenin bulunması gerekir. Elbette en iyi yol, kendi işinizi yapmaya devam etmektir. Aksi takdirde, diğerlerinin istediğini ve beklediğini yaparsınız. Kendi hayatınızın gidişatını kendinizin belirlemesi lazım. İstanbul'daki sergimde yer alan sanatçıların

hepsi sürekli olarak kendi vizyonlarının peşinden gidiyor. Bu yüzden onları takip ediyorum.

Sevil Dolmacı Art Gallery'de bir sergiye imza atıyorsunuz. Diğer sergilerden ne farkı var? Biraz anlatır mısınız?

Bu sergi, İstanbul için ve özellikle galerinin evi olan 1890'lı yıllarda inşa edilmiş tarihi ev için yapılmış. Evi gördüğüm andan itibaren ev ile, önce resimler üzerinden,, ardından geçen Ekim ayında ziyaret ettiğimde, hemen yakınlık kurdum. Şu anda Berlin'de Kunst-Werke'nin direktörü olan Krist Gruijthuisen'in düzenlediği Platform Garanti'deki bir sempozyumun parçası olduğum 2006 yılından beri İstanbul'da bulunmamıştım. Şehir beni çok etkiledi, geçmişin varlığı hissediliyor. Düzenlediğim sergiler, düzenledikleri yerden başka hiçbir yerde yapılamaz. Bu, yaptığım işin zaman içinde gelişen bir yönü. Bir New York sergisi bir New York sergisidir. Los Angeles'ta olan için de aynı. Şimdi, Paris'te geçebilecek bir proje üzerinde çalışıyorum. Sergi, hayatının çoğunu orada geçiren bir yazarın etrafında gelişiyor. Bunu sadece Paris'te yapabilirim. Başka bir yerde yapmak mantıklı olmaz. Galerinin dışındaki sokak, yazarın kendisinin yürüdüğü bir sokaktır. İstanbul'daki şovun diğer şovlarından farklı olması, gerçekleştiği yerden, şehrin kendisinden kaynaklanıyor.

Seçilen sanatçılar kim ve neye göre seçtiniz?

Sergideki sanatçılar David Adamo, Barry X Ball, Matt Hoyt, Xylor Jane, Davina Semo, Philip Taaffe, Gert & Uwe Tobias ve Dan Walsh. Onları seçtim çünkü galeride dolaşırken işlerini orada hayal edebiliyordum, bir bakıma, onları zaten orada görüyordum.

Sevil Dolmacı ile nasıl bir araya geldiniz?

Sevil'le beraber sergiler yapan, uzun süredir tanıdığım ve birlikte çalıştığım ressam Robert Janitz bizi tanıştırdı.

Sanatsal yönde gelişmek isteyenler için neler önerirsiniz? Nereden başlanmalı?

İçimden şunu söylemek geliyor: Sanat okuluna gitme. En sevdiğim sanatçıların çoğu hiç gitmedi. Uzun bir süre sanatçılara sanatçı olacaklarını ilk ne zaman bildiklerini sormaktan kaçındım. Sormaya başladığımda, cevap genellikle aynıydı. Erken yaşlardan beri biliyorlardı. Kesinlikle bir kişiye teknik öğretilen çeşitli baskı, metal işçiliği, fotoğrafçılık vb. Ama birine dünyayı görmenin bir yolunu öğretebileceğinize inanmıyorum ve bu bir ihtiyaçtır, gördüğünüzü anlamak ve bunu imgeler ve nesnelere yapılarak paylaşmak, ortaya çıkan bir ihtiyaçtır- bir sanatçı olmanın yoludur. Birine vizyon sahibi olmayı öğretemezsiniz. Hayatta olağanüstü olan bir şey, neredeyse tüm çocukların nasıl çizdiği, kesinlikle ilkeldir, ancak herkes bunu sonsuza dek yapmaya devam etmez. Bazıları yapar. Sanatçılar en başından beri sanatçıdır.

Dan Walsh, Prime
(solda) Philip Taaffe,
Evening Star (ortada)
Xylor Jane, Fig Flower
(sa da)

